

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO – 4100-02-06/2013

P/13/167

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań

T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01

lpoc@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/167 – Wykonanie budżetu państwa w 2012 r., cz. 85/30 – województwo wielkopolskie.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu.
Kontroler	Irena Wróblewska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85219 z 14 stycznia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1, 2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Sulmierzycach, ul. Rynek 11, 63-750 Sulmierzyce.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Kaszkowiak, Burmistrz Miasta od 10 grudnia 2010 r. (dowód: akta kontroli str. 3-5)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Urzędu Miejskiego w 2012 w zakresie planowania dotacji z budżetu państwa, wykorzystania tych dotacji i sprawozdawczości budżetowej.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocenę pozytywną uzasadnia w szczególności: planowanie, wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem i w terminie dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz rozliczenie tych dotacji; prowadzenie ewidencji księgowej, która pozwoliła na określenie źródeł dotacji i rodzajów wydatków poniesionych z tych środków wg działów, rozdziałów i paragrafów klasyfikacji budżetowej; rzetelne sporządzenie na podstawie ewidencji księgowej i terminowe przekazanie dysponentom kwartalnego sprawozdania Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na: przekazywaniu do MOPS kwot dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, bez wskazania klasyfikacji budżetowej, co nie dawało możliwości ustalenia stanu rozliczeń z tytułu otrzymanych dotacji,

- niewskazaniu w 87 decyzjach wydanych w II półroczu 2012 r. kwoty części limitu pozostałego do wykorzystania z tytułu zwrotu podatku zawartego w cenie oleju napędowego, o czym stanowi art. 5 ust. 3 ustawy z 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej².

III. Opis ustalonego stanu faktycznego:

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. Nr 52, poz. 379 ze zm.

1. Planowanie dotacji z budżetu państwa.

Zarządzeniem nr 53/2011 z 27 września 2011 r. w sprawie opracowania materiałów planistycznych do projektu budżetu Miasta na rok 2012 r. Burmistrz określił, że dotacje celowe otrzymywane z budżetu państwa związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami przyjmowane będą na podstawie informacji Wojewody Wielkopolskiego i Krajowego Biura Wyborczego. W terminie określonym w powyższym zarządzeniu, pracownicy merytoryczni Urzędu przedłożyli propozycje planu, szacując potrzeby na 2012 r. na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, w oparciu o przewidywane wykonanie w 2011 r. w kwotach: 471 zł w rozdziale 75101 *Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony państwa*³; 54.660 zł w rozdziale 75011 *Urzędy wojewódzkie*. Dysponenti, w zawiadomieniach wskazali dotacje w kwotach: 471 zł w rozdziale 75101; 36.000 zł w rozdziale 75011. W wielkościach tych środki przyjęte zostały w projekcie uchwały budżetowej. W trakcie roku budżetowego ww. planowane kwoty dotacji na zadania realizowane przez Urząd Miejski, z zakresu administracji rządowej, w rozdziale 75011 i 75101 nie uległy zmianie.

(dowód: akta kontroli, str.40-54, 64-68)

Urząd Miejski, informacje o kwotach dotacji celowych otrzymywał od dysponentów części budżetowych w terminach określonych w art. 143 i 148 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴. Kwoty dotacji celowych z zawiadomień dysponentów były niezwłocznie, na podstawie uchwał Rady Miejskiej/zarządzeń Burmistrza, ujmowane w uchwale budżetowej i w planie finansowym.

(dowód: akta kontroli, str. 76, 192-205)

Środki z dotacji od dysponentów, klasyfikowane w działach 750 *Administracja publiczna*; 751 *Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony państwa oraz sądownictwa*; 852 *Pomoc społeczna*, wpływały w transzach miesięcznych, w wielkościach uwzględniających zmiany w trakcie roku i księgowane były prawidłowo na koncie Wn 133 *Rachunek budżetu*⁵, Ma 901 *Dochody budżetu*.

(dowód: akta kontroli, str. 206-216)

Z zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Urząd, zwrot dotacji na rachunek Wojewody nastąpił 28 grudnia 2012 r. z rozdziału 01095 *Pozostała działalność* w kwocie 6,08 zł; w dniu 7 stycznia 2013 r. z rozdziału 75011 w kwocie 7,09 zł oraz w dniu 3 stycznia 2013 r. z rozdziału 75101 w kwocie 0,83 zł. Skarbnik Miasta wyjaśniła, że *kwoty zwróconych dotacji dotyczą składek na ubezpieczenia społeczne i fundusz pracy*.

(dowód: akta kontroli, str. 191, 217-221, 251, 347, 348)

³ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, Dz. U. Nr 38, poz. 207 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególných zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. Nr 128, poz. 861 ze zm.

W dniu 14 października 2011 r. do Urzędu Miejskiego wpłynęła z MOPS oszacowana wielkość niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, klasyfikowana w dziale 852 *Pomoc społeczna*. W planie tym założono, na podstawie przewidywanego wykonania za 2011 r., że na realizację zadań klasyfikowanych w rozdziale 85212 *Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego*, niezbędna będzie kwota 1.058.913 zł; w rozdziale 85213 *Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej* - kwota 10.342 zł, a w rozdziale 85295 *Pozostała działalność* - kwota 34.000 zł. W trakcie roku 2012 r. doszło do zmniejszenia planu dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej, realizowane przez MOPS, w rozdziałach: 85212 – 990.647 zł; 85213 – 8.600 zł; 85295 – 12.200 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 55-68)

Burmistrz, wyjaśnił, że zgodnie z przyjętymi zasadami planowania budżetowego, określonymi w zarządzeniu nr 53/2011 z dnia 27 września 2011 r., Kierownik MOPS szacuje wysokość niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu opieki społecznej mając na uwadze wydane decyzje oraz przewidywane wielkości obowiązujące od nowego okresu zasiłkowego. Wielkości te są korygowane po otrzymaniu zawiadomienia Wojewody o wysokości przyznanych środków. (...). W zakresie spraw obywatelskich i usc nie przesyła się Wojewodzie informacji, ponieważ środki w rozdziale 75011 są planowane w oparciu o dane będące w posiadaniu Wojewody z roku 2007 i nie ma możliwości ich zwiększenia w związku z zamrożeniem plac w sferze budżetowej. (...). W zakresie aktualizacji stałego spisu wyborców, rozdział 75101, kwota dotacji jest ustalana w oparciu o liczbę mieszkańców i nie ma możliwości dostosowania kwoty dotacji do faktycznie zaangażowanych środków w realizację zadania.

(dowód: akta kontroli, str. 84-85)

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

Środki z dotacji, klasyfikowane w dziale 852, przekazywane były przez Urząd Miejski do MOPS (jednostki realizującej zadania) w kwotach innych niż środki otrzymywane w transzach miesięcznych od Wojewody. W przekazywanych poprzez konto 223 „środkach na wydatki” Urząd Miejski przekazywał zarówno środki z dotacji celowej jak i środki własne na działalność statutową MOPS. Środki na wydatki przekazywane były przez Urząd Miejski na konto MOPS w liczbie od czterech do dziewięciu transz w ciągu miesiąca, w kwotach od 800 zł do 80.000 zł transza, bez wskazania klasyfikacji budżetowej, w tym bez wskazania środków z dotacji celowej i środków na zadania statutowe. Taki sposób przekazywania do MOPS środków uniemożliwiał tej jednostce dostęp do informacji o kwocie otrzymanych dotacji od Wojewody, a tym samym, bez dostępu do ewidencji księgowej Urzędu, uniemożliwiał rozliczenie dotacji w poszczególnych rozdziałach działu 852. Przyjęte rozwiązanie nie spowodowało opóźnień w realizacji zadań przez MOPS.

(dowód: akta kontroli, str. 206-216)

Skarbnik Miasta wyjaśniła, że w związku z dużym zadłużeniem miasta na rachunku bieżącym, od miesiąca czerwca zastosowano zasadę zasilania kont jednostek zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami. Zgłaszane potrzeby MOPS kształtowały się na poziomie niższym lub wyższym od transz otrzymywanych od Wojewody i w takiej wysokości były przekazywane jednostce, w kilku przelewach (postawione do dyspozycji MOPS w terminach płatności wynikających z dokumentów). Powyższy sposób działania miał na celu racjonalne gospodarowanie środkami i zapewnienie terminowej realizacji zadań przez wszystkie jednostki podległe miastu. (...). Środki na działalność MOPS przekazywano bez wskazania klasyfikacji budżetowej i księgowano w budżecie na kontach 223/133. Z opisu konta 223 wynika, że ewidencję szczegółową do konta 223 prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi z tytułu przekazanych na ich rachunki środków pieniężnych na pokrycie realizowanych przez nie wydatków budżetowych. (...).

(dowód: akta kontroli, str. 35, 36, 190, 191)

Urząd Miejski otrzymał od MOPS rozliczenie kwotowe dotacji za 2012 r., przy czym w rozliczeniu stronę przychodową MOPS wykazał na podstawie ewidencji księgowej konta 901 „Dochody budżetu” pozyskanej z Urzędu Miejskiego.

(dowód: akta kontroli, str. 15, 39)

Kierownik MOPS wyjaśniła, że (...) w „rozliczeniu dotacji” otrzymywane dotacje wykazywane są na podstawie wydruku z konta 901 Urzędu Miejskiego. Przekazywane środki na wydatki MOPS przez Urząd Miejski umożliwiały terminową realizację zadań finansowanych z dotacji.

(dowód: akta kontroli, str. 37, 38)

Ustalone
nieprawidłowości

W załączniku Nr 2 rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, (...), przy opisie konta 223 *Rozliczenie wydatków budżetowych* określono, że ewidencję szczegółową do konta 223 prowadzi się w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami budżetowymi z tytułu przekazanych na ich rachunki środków pieniężnych przeznaczonych na pokrycie realizowanych przez nie wydatków budżetowych. Urząd Miejski przekazywał do MOPS dotacje oraz środki na działalność statutową, podając jako tytuł „środki na wydatki”, bez wskazania klasyfikacji budżetowej. W związku z tym niemożliwe było ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnych tytułów (dotacji) na koniec okresu rozliczeniowego (kwartału). Wobec powyższego, 31 grudnia 2012 r. MOPS zwrócił kwotę 4.212,30 zł tytułem niewykorzystanych środków na wydatki. Urząd Miejski na podstawie ewidencji księgowej konta 901 *Dochody budżetu* w zakresie otrzymanych dotacji i „rozliczenia dotacji” z realizacji wydatków przedłożonego przez MOPS, ustalił kwoty i dokonał zwrotu niewykorzystanych dotacji na rachunek Wojewody: z rozdziału 85212 kwoty 19.166,08 zł; z rozdziału 85213 kwoty 369,44 zł i z rozdziału 85295 kwoty 400 zł. Zdaniem NIK, przekazywanie dotacji bez wskazania klasyfikacji budżetowej świadczy o braku rzetelności przy przekazywaniu dotacji celowej do jednostki realizującej zadanie.

(dowód: akta kontroli, str. 191, 217-221, 251)

Skarbnik Miasta, wyjaśniając, dlaczego niewykorzystane środki z dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej nie zostały zwrócone przez MOPS na konto Urzędu Miejskiego, tylko Urząd Miejski bezpośrednio zwrócił je na konto Urzędu Wojewódzkiego podała, że w związku z przekazywaniem środków do MOPS od czerwca 2012 r. na podstawie zgłaszanych potrzeb (...) w dniu 31 grudnia 2012 r. MOPS dokonał zwrotu niewykorzystanej kwoty w wysokości 4.212,30 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 190, 191)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, dotyczącej braku możliwości ustalenia stanu rozliczeń z MOPS z tytułu dotacji, ocenia pozytywnie planowanie dotacji z budżetu państwa.

2. Wykorzystanie dotacji.

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą Urząd Miejski realizował zadania z zakresu administracji rządowej klasyfikowane w dziale 010 *Rolnictwo i łowiectwo*, 750 i 751, których realizację objęto kontrolą.

(dowód: akta kontroli, str. 76)

Zadanie dotyczące zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej realizowane było przez gminę, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej na podstawie ustawy o zwrocie podatku akcyzowego oraz rozporządzenia z 23 sierpnia 2006 r. w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę⁶. Burmistrz upoważnił Panią Beatę Łopuszyńską do umieszczania na fakturach VAT adnotacji o treści „przyjęto w dniu ...do zwrotu części podatku akcyzowego” i adnotacje te były zamieszczane. Wnioski o przekazanie gminie dotacji celowej na zwrot podatku akcyzowego wysłane były do Urzędu Wojewódzkiego w terminie. Wojewoda Wielkopolski, zgodnie ze złożonymi wnioskami powiadomił kontrolowaną jednostkę o zwiększeniu planu dotacji celowej w dziale 010, rozdziale 01095. Zarządzeniem Burmistrza z dnia 25 kwietnia 2012 r. i uchwałą Rady Miejskiej z dnia 29 października 2012 r. wprowadzono zmiany w uchwale budżetowej polegające na zwiększeniu dochodów o wnioskowane kwoty i wydatków na realizację zadania. Środki z dotacji wpłynęły 25 kwietnia i 25 października, tj. w terminie umożliwiającym wypłatę podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. W lutym 2012 r. 83 producentów złożyło wnioski o zwrot podatku, a w sierpniu 2012 r., 87 producentów złożyło wnioski o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Kontroli poddano wszystkie wnioski o zwrot podatku wraz z dołączonymi do nich fakturami VAT bądź kopiami tych faktur oraz wydane na podstawie złożonych wniosków decyzje. Wszystkie skontrolowane wnioski miały określoną datę wpływu oraz numer ewidencyjny rejestru. Wnioski przyjmowane były na określonym w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2012 r.⁷, wzorze i zawierały wszystkie wymagane dane wymienione w art. 6 ust. 2 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego.

⁶ Dz. U. Nr 160, poz. 1132 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2012 r., poz. 87.

Decyzje wydane były zgodnie z art. 5 ust. 4 ww. ustawy, tj. w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o zwrot. Wydane decyzje zawierały uzasadnienia faktyczne i prawne oraz pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych i doręczone były za poświadczeniem odbioru. Decyzje indywidualne w powyższym zakresie podpisywał Burmistrz lub, z upoważnienia Burmistrza, Sekretarz Miasta. Wypłata zwrotu podatku przyznanego na podstawie wniosków nastąpiła terminowo: 27 kwietnia 2012 r. (w jednym przypadku 30 kwietnia) i 30 października 2012 r. Łączna kwota rocznego limitu zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej w 2012 r., stanowiąca iloczyn stawki zwrotu podatku na 1 litr oleju napędowego, liczby 86 oraz powierzchni użytków rolnych wyniosła 102.238,98 zł. Producentom zwrócono kwotę 89.032,19 zł. We wnioskach o zwrot podatku akcyzowego zgłosili oni łączną powierzchnię użytków rolnych 1251,3951 ha i przedłożyli faktury za zakup oleju napędowego w ilości 93.718,09 litrów. Burmistrz przesłał terminowo Wojewodzie Wielkopolskiemu okresowe rozliczenie dotacji i okresowe sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji wypłat zwrotu podatku oraz roczne rozliczenie dotacji i okresowe sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji wypłat zwrotu podatku. W wyniku kontroli prawidłowości wydatkowania dotacji przeznaczonej na zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, stwierdzono, że przyznane środki finansowe wykorzystano terminowo i zgodnie z przeznaczeniem. Gmina zrealizowała zadanie bez udziału środków własnych.

(dowód: akta kontroli, str. 252-308)

Na koszty ustalania i wypłacania zwrotu podatku zaplanowano środki w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych producentom rolnym, tj. 1.780,65 zł, z czego wydatki zrealizowano w łącznej kwocie 1.774,57 zł, w tym na zakup materiałów i usług w łącznej kwocie 933,50 zł oraz na wynagrodzenie i pochodne od wynagrodzenia osoby prowadzącej postępowanie związane ze zwrotem podatku, w łącznej kwocie 841,07 zł. Zwrot dotacji wyniósł 6,08 zł. Powyższe kwoty zostały prawidłowo zaksięgowane na kontach Zespołu 4 „Koszty według rodzaju i ich rozliczenie”, tj. odpowiednio konto 401 *Zużycie materiałów i energii*, 402 *Usługi obce*, 404 *Wynagrodzenia* i 405 *Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia*.

(dowód: akta kontroli, str. 309-318)

W rozdziale 75011 dotacja celowa przeznaczona była na wynagrodzenie pracownika realizującego zadania z zakresu administracji rządowej (m.in. urząd stanu cywilnego i sprawy obywatelskie). Wynagrodzenie wypłacano pracownikowi, co miesiąc, do wysokości otrzymanej transzy dotacji celowej. Środki z dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i rozliczone. W rozdziale tym wydatki stanowiły kwotę 55.879,88 zł, a wykorzystana dotacja: 35.992,91 zł. Różnica w kwocie 19.886,97 zł stanowiła udział własny Gminy w realizacji zadania, przy czym pracownik ten realizuje także, zgodnie z zakresem czynności, zadania własne Gminy.

(dowód: akta kontroli, str. 237-250)

W 2012 r., MOPS realizował zadania z zakresu administracji rządowej sklasyfikowane w dziale 852, rozdziałach 85212, 85213 i 85295. Planowane środki z dotacji celowej na realizację zadań, z uwzględnieniem zmian w planie, w trakcie trwania roku budżetowego wynosiły odpowiednio: 990.647 zł; 8.600 zł; 12.200 zł. Wykonanie w rozdziale 85212 wyniosło 910.833,92 zł; w rozdziale 85213 – 8.230,56 zł i w rozdziale 85295 – 11.800 zł. Zwrot niewykorzystanych kwot dotacji został dokonany przez Urząd Miejski na konto Wojewody w dniu 31 grudnia 2012 r. MOPS nie dokonał zwrotu niewykorzystanych dotacji z zakresu administracji rządowej na konto Urzędu Miejskiego, ponieważ Urząd ostatnią transzę (do MOPS) środków na wydatki przekazał w kwocie pomniejszonej o zwroty. W związku z tym, że Urząd Miejski nie zachował zasady rzetelności przekazywania dotacji celowej do MOPS, jednostka ta, realizująca zadanie nie miała możliwości zwrotu niewykorzystanych kwot dotacji.

W MOPS⁸ zatrudnionych było czworo pracowników (kierownik, dwoje pracowników socjalnych i główny księgowy), którzy realizowali zadania z zakresu administracji rządowej. Pracownicy byli przeszkoleni i posiadali odpowiednie kwalifikacje i upoważnienie Burmistrza. W MOPS prowadzony był rejestr wniosków dla świadczeń społecznych i funduszu alimentacyjnego, a świadczeniobiorcy byli zaewidencjonowani w systemie komputerowym SIGNITY. Osoby zgłoszone do ubezpieczenia zdrowotnego zaewidencjonowane były w systemie PŁATNIK. W 2012 r. do MOPS nie wpłynęły skargi związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej. W objętym kontrolą roku w MOPS nie były prowadzone inne kontrole, związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej.

(dowód: akta kontroli, str. 86-189, 343, 344)

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

Na aktualizację rejestru wyborców, Krajowe Biuro Wyborcze przekazało dotację w kwocie 471 zł (rozdział 75101). Zadanie, zgodnie z § 20, ust. 2 pkt. 1 regulaminu organizacyjnego, realizowane było przez inspektora ds. obywatelskich i społecznych, USC oraz ochrony informacji niejawnych. W karcie stanowiska pracy inspektora zadanie to nie było ujęte. Z pracownikiem tym Burmistrz zawarł dwie umowy o dzieło, przy czym w umowie z 5 października 2012 r. wykonanie dzieła (aktualizacja rejestru wyborców) obejmowało okres od 1 stycznia do 31 października 2012 r. za wynagrodzeniem, którego wypłata nastąpi po wystawieniu przez wykonawcę rachunku, w terminie do 27 października 2012 r., tj. przed terminem zakończenia realizacji dzieła. Wykonawca rachunek przedłożył 23 października 2012 r., a wynagrodzenie wypłacone zostało 6 dni przed terminem zakończenia realizacji dzieła. Umowa z 6 listopada 2012 r. obejmowała okres realizacji dzieła od 1 listopada do 31 grudnia 2012 r., a wypłatę wynagrodzenia przewidywała do dnia 27 grudnia 2012 r. Wykonawca rachunek przedłożył 27 grudnia 2012 r., a wynagrodzenie wypłacone zostało 28 grudnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli, str. 207, 229-236)

W planie kont Urzędu, przy opisie konta kosztów 403 – *podatki i opłaty* zawarto zapis, że „na koncie tym księguje się § 4430”. Wypłatę podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego klasyfikowano prawidłowo w § 4430. Kwoty

⁸ Informacje uzyskane z MOPS, na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f oraz art. 40 ust. 7 ustawy o NIK.

wypłaconego podatku księgowano w koszty na koncie 403. Zdaniem NIK, wypłata podatku akcyzowego winna być księgowana na koncie 409 *Pozostałe koszty rodzajowe*. Za ujęciem kosztów tych na ww. koncie przemawia fakt, że konto 403 *podatki i opłaty służy do* ewidencji kosztów poniesionych przez gminę, o których mowa w załączniku nr 3 do *rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, (...)*. Postępowanie w sprawie zwrotu podatku i jego wypłata jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, na realizację którego, gmina otrzymuje dotację celową z budżetu państwa. W tym przypadku za ujmowaniem na koncie 409 kwot zwrotu podatku akcyzowego przemawia fakt, że zwrot podatku akcyzowego nie jest kosztem tej jednostki z tytułu własnej działalności, a jedynie jest to czynność związana z wypłatą producentowi rolnemu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

(dowód: akta kontroli, str. 319-328)

Ustalone
nieprawidłowości

Artykuł 5 ust. 3 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej stanowi, że decyzja zawiera limit ustalony w sposób określony w art. 4 ust. 2, kwotę zwrotu podatku oraz część limitu pozostałą do wykorzystania. 87 decyzji wydanych w II półroczu 2012 r. nie zawierało kwoty części limitu pozostałej do wykorzystania.

(dowód: akta kontroli, str. 255-257, 269, 289)

Inspektor Beata Łopuszyńska podała, że nie zawierała w decyzjach powyższej informacji, ponieważ *na jednym ze szkoleń wykładowca poinformował żeby nie zamieszczać takiego zapisu, gdyż rolnik może uważać, że w następnym okresie rozliczeniowym będzie mógł korzystać z tych pozostałych środków*. W ocenie NIK, takie uzasadnienie nie stanowi usprawiedliwienia dla działania niezgodnego z dyspozycją ww. przepisu.

(dowód: akta kontroli, str. 329)

W § 15, ust. 2 pkt 8 regulaminu organizacyjnego określono, że do zadań samodzielnego stanowiska ds. administracyjnych, obsługi Burmistrza oraz wymiaru podatku i opłat należy zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego dla rolników. *Karta stanowiska pracy pracownika* ds. administracyjnych, obsługi Burmistrza oraz wymiaru podatku i opłat nie zawiera zapisu o zwrocie podatku akcyzowego. Z pracownikiem tym Burmistrz zawarł 7 maja 2012 r., umowę o dzieło polegającą na rozliczeniu zwrotu rolnikom podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego należnego za okres od 1 września 2011 r. do 31 stycznia 2012 r., a wykonanie dzieła, zgodnie z umową, miało nastąpić w okresie od 1 lutego 2012 r. do 30 kwietnia 2012 r., za wynagrodzeniem w kwocie 412 zł. Rozliczenie dotacji sporządzone zostało w dniu 22 maja 2012 r. tj., po terminie przewidzianym w umowie. Następną umowę z pracownikiem Burmistrz zawarł 2 listopada 2012 r., zaś jej przedmiot określono jw., a wykonanie dzieła, zgodnie z umową, miało nastąpić w okresie od 1 sierpnia 2012 r. do 31 października 2012 r., za wynagrodzeniem w kwocie 291 zł.

Rozliczenie dotacji sporządzone zostało w dniu 13 listopada 2012 r. tj., po terminie przewidzianym w umowie. Pracownik ten posiadał upoważnienie do przetwarzania danych osobowych, a zadanie realizowane było po godzinach pracy w Urzędzie Miejskim. W ocenie NIK, powierzenie tego rodzaju czynności o charakterze technicznym, służącej realizacji jednego z zadań zleconych kontrolowanej jednostki, nie powinno następować w formie umowy o dzieło. Zgodnie z treścią art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych⁹, pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny. Zwrócić należy uwagę na to, że przedmiot umowy (rozliczenie zwrotu rolnikom podatku akcyzowego) wykonany był po terminie określonym w umowie.

(dowód: akta kontroli, str. 223, 303, 305, 330-342)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości wykorzystanie dotacji.

Opis stanu faktycznego

3. Sprawozdawczość budżetowa.

Sprawozdania jednostkowe Rb-50 za rok 2012 sporządzone były przez Urząd Miejski w zakresie dotacji działu 010, 750, 751 i 852 klasyfikacji budżetowej i w zakresie wydatków działu 010, 750, 751 oraz przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie wydatków działu 852. Sprawozdanie zbiorcze Rb-50 o dotacjach i wydatkach za rok 2012 z 25 stycznia 2013 r., doręczone 28 stycznia 2013 r. do Krajowego Biura Wyborczego oraz z 31 stycznia 2013 r., doręczone 1 lutego 2013 r. do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Ww. sprawozdania sporządzone były w terminach określonych w załączniku Nr 44 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁰. Dane wykazane w kolumnie „plan po zmianach” zgodne były z danymi wynikającymi z uchwały budżetowej po zmianach oraz z danymi wynikającymi z zawiadomień dysponentów. Dane wykazane w kolumnie „wykonanie” zgodne były z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej Urzędu (dla dotacji/wydatków realizowanych przez Urząd i dla dotacji działu 852).

(dowód: akta kontroli, str. 11-34)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie prawidłowość i rzetelność sporządzenia sprawozdania Rb-50.

4. Płatności i dotacje celowe na realizację projektów finansowanych z udziałem środków europejskich.

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą Gmina realizowała projekty współfinansowane ze środków bezzwrotnych pochodzących ze środków europejskich związanych z realizacją zadań własnych. W okresie tym Gmina nie realizowała projektów finansowanych z dotacji celowych z zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

(dowód: akta kontroli, str. 8-10)

⁹ Dz. U. Nr 223, poz. 1458 ze zm.

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) dalej zwane rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹, wnosi o:

1. wskazywanie klasyfikacji budżetowej przekazywanych do MOPS środków na wydatki, w tym dotacji, umożliwiające prawidłowe ustalenie stanu rozliczeń z jednostką, w tym z tytułu dotacji,
2. zapewnienie przestrzegania przepisów w zakresie wskazywania w decyzjach limitu pozostałego do wykorzystania, zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego,
3. wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie umów o dzieło dotyczących rozliczania zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia marca 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Dyrektor

Irena Wróblewska
specjalista kontroli państwowej

z up. Grzegorz Malesiński
wicedyrektor

¹¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 82 ze zm.